

Arbobeleid voor de chemische sector: de Handreiking REACH en Arbo

Eva Schothorst - Gransier
Partner

Nienke Smeets

21/03/2012

Op 18 januari 2012 heeft de Inspectie SZW (voorheen de Arbeidsinspectie) de "Handreiking REACH en Arbo" gepresenteerd. Deze Handreiking heeft als doelstelling werkgevers te helpen bij het bepalen van hun arbobeleid voor stoffen die onder REACH vallen. Veel hulp hoeft de ondernemer echter niet te verwachten. De Handreiking is op de keper beschouwd niet meer dan een waarschuwing aan de branche. De kernboodschap van de Handreiking is namelijk: voldoen aan REACH-risicobeheersmaatregelen betekent nog niet dat u voldoet aan uw arboverplichtingen.

Regelgeving

Werkgevers in de chemische industrie moeten voldoen aan zowel nationale als Europese regelgeving op het gebied van veiligheidsbeleid. De nationale arboregelgeving verplicht werkgevers alle gevaren binnen het bedrijf voor werknemers te identificeren en passende veiligheidsmaatregelen te treffen. Dit moeten ze doen aan de hand van ongevalsscenario's. De arbowetgeving kent bijvoorbeeld de 'Risico inventarisatie & evaluatie' (RI&E) en het 'Explosieveiligheidsdocument' (EVD).

REACH is een Europese verordening voor chemische stoffen. De afkorting staat voor Registratie, Evaluatie en Autorisatie van Chemische stoffen. Op basis van deze regelgeving moet een bedrijf de risico's kennen van stoffen dat het produceert, verwerkt of doorgeeft aan klanten. Daarnaast bestaat op grond van de REACH-verordening voor bepaalde categorieën stoffen een verplichting om in het 'extended Safety Data Sheet' (ext-SDS) één of meerdere blootstellingsscenario's en daarop toegesneden beheersmaatregelen te beschrijven.

De Handreiking

De Inspectie bespreekt in de Handreiking enerzijds de relatie tussen deze nationale en Europese arboverplichtingen, maar geeft bovenal aan dat er ook grote verschillen zijn.

De Handreiking benadrukt dat werkgevers niet kunnen volstaan met het klakkeloos overnemen van de blootstellingsscenario's uit de ext-SDS in het eigen arbobeleid. Bij het

inschatten van risico's en het beoordelen van de effectiviteit van beheersmaatregelen staan altijd de eigen bedrijfssituatie en de eigen bedrijfsprocessen voorop. Het ext-SDS kan weliswaar als uitgangspunt dienen, maar het ontslaat werkgevers niet van hun verplichting om in volle omvang een eigen beoordeling te maken van de concrete bedrijfsrisico's in de eigen onderneming. Het ext-SDS schiet met name te kort wanneer in het bedrijfsproces gebruik wordt gemaakt van meerdere stoffen of mengsels. Daarnaast houdt de ext-SDS geen rekening met de feitelijke bedrijfssituatie, zoals bijvoorbeeld ventilatiecapaciteit. Kortom: arbobeleid is maatwerk.

De Inspectie waarschuwt de branche

Bij de publicatie van deze Handreiking heeft de Inspectie opgemerkt dat er nog veel overtredingen van werkgeversverplichtingen worden geconstateerd. De Inspectie heeft aangekondigd dat zij streng zal controleren op de naleving van REACH en arbowetgeving.

Bij deze (onaangekondigde) controles is van belang dat bedrijven kunnen aantonen dat bedrijfsrisico's in kaart zijn gebracht, dat zij te allen tijde kunnen aantonen dat werknemers bekend zijn met de beheersmaatregelen, dat zij kunnen aantonen dat adequaat wordt opgetreden als door medewerkers niet wordt voldaan aan deze beheersmaatregelen, dat test- en kalibratierapporten nog geldig zijn etc. De nadruk komt daarmee steeds meer te liggen op de papieren werkelijkheid. Niet enkel de veiligheidsmaatregelen zelf moeten adequaat zijn. Ook de vastleggingen hiervan in een dossier moet de - steeds indringendere - toets kunnen doorstaan.

Het is verstandig het eigen veiligheidsbeleid nog eens kritisch onder de loep nemen, vóórdat de Inspectie zich meldt.